

Extra mogelijkheden voor scholen om muziek in Het Concertgebouw te ervaren

Kinderpubliek © Ronald Knapp

Vanaf dit schooljaar heeft het HCF budget beschikbaar gesteld zodat zogenaamde focus-scholen uit aandachtswijken ook de kans krijgen om mee te doen aan de educatieprojecten.

De schoolprojecten van Het Concertgebouw worden altijd **goed bezocht** door basis- en middelbare scholen in Amsterdam en de scholen in de buurt van Amsterdam. Jaarlijks komen er duizenden leerlingen in de Kleine en Grote Zaal en in de Koorzaal.

Het zijn meestal scholen die het zich **financieel** kunnen veroorloven. Maar wat ook opvalt is dat zeker 30% van de leerlingen die hier jaarlijks komen, op scholen zitten uit bepaalde aandachtswijken uit Amsterdam Noord, Sloterdijk en Nieuw-West. Het zijn scholen met leerlingen die vanuit huis niet alle kansen meekrijgen. Iedereen heeft recht heeft op een onvergetelijke ervaring in Het Concertgebouw. Dus ook

verder weg van Amsterdam of scholen die minder of geen budget hebben en het zich niet kunnen veroorloven om 5 euro per leerling te betalen.

In kwetsbare stadswijken zoals Noord, Nieuw-West en Zuidoost bevinden zich basisscholen waar leerlingen opgroeien in omstandigheden van armoede, taalbarrières, gezinsproblematiek en beperkte kansen op de arbeidsmarkt. Deze sociaal-maatschappelijke uitdagingen hebben direct invloed op het onderwijs: kinderen komen soms zonder ontbijt op school of kampen met zorgen thuis. Leerkrachten en schoolmedewerkers zetten zich met grote toewijding in, maar worden regelmatig geconfronteerd met problemen die hun draagkracht overstijgen. Dat Het Concertgebouw deze scholen pro actief benaderd is daarom essentieel om deze scholen in staat te stellen ook mee te doen aan de educatieprojecten in Het Concertgebouw.

De marketeers van de educatieprojecten (Iris Heijmans en Nazli Schillemans-Baltaci) hebben sinds vorig schooljaar een duidelijk plan van aanpak om deze scholen te bereiken. Ze werkten al jaren nauw samen met instanties die contact hebben met deze scholen en/of gezinnen uit deze aandachtswijken (denk aan Stichting de Rode Loper op school, Jinc, Aslan en het Leerorkest), maar sinds een paar maanden hebben heeft Het Concertgebouw Fonds budget beschikbaar gesteld om deze scholen pro-actief en op een nog persoonlijker manier te benaderen. We gaan echt met ze in gesprek en leggen uit dat wij financieel kunnen ondersteunen.

Basisscholen die meedoen aan een educatieproject van Het Concertgebouw betalen € 5,- per leerling. Onderdeel van de educatieprojecten voor basisscholen is ook het lesmateriaal. Elk project heeft tussen de vijf en zeven voorbereidende

lessen die de leerlingen van te voren oefenen met hun leerkracht in de klas.

Middelbare scholen die hier komen en meedoen met een van onze workshops betalen tussen de € 7,- en € 20,- euro per leerling. Deze scholen komen soms helemaal uit Groningen of Friesland. Voor oudere kinderen is de reistijd een minder groot probleem en vaak combineren ze het met een bezoek aan een van de musea op het Museumplein.

Quotes

Groep 7 leerkracht van basisschool in Amersfoort:
'Wij willen heel graag komen met onze groepen 5 en 6 vanuit Amersfoort, maar hebben geen budget voor de bus en de ouders van de kinderen werken allemaal, willen geen vrije dag nemen of hebben geen rijbewijs of auto.'

Nazli Schillemans-Baltaci (telemarketeer en producent van de educatieprojecten):
'Ik heb dagelijks contact met cultuur coördinatoren en basisschoolleerkrachten. We benaderen scholen via mail en nieuwsbrief, maar ook vaak telefonisch. Soms krijgen wij als reactie dat er geen geld is voor de bus of voor de € 5,- euro per leerling. Het is geweldig dat Het Concertgebouw Fonds hier budget voor heeft vrijgemaakt.'

Iris Heijmans (Marketeer educatieprojecten van Het Concertgebouw):
'Soms lijkt het de zaal tijdens educatieprojecten 'wit'. Dan lijkt het alsof het kinderen zijn die uit gezinnen met betere achtergronden en kansen komen, maar is het niet zo. Het is een aanname. Ik weet dan dat er minimaal 7 scholen aanwezig zijn met kinderen die nooit met hun ouders naar het Museumplein, laat staan Het Concertgebouw zouden komen. Het zijn scholen uit de aandachtswijken. Afgelopen schooljaar was ongeveer 10% van de basisscholen hier voor het eerst. Daar zijn we trots op. We merken dat onze persoonlijke en pro-actieve benadering werkt, in combinatie met digitale nieuwsbrieven en advertenties. Gratis concerten in concertzalen voor kinderen is echt de toekomst. In veel zalen in Londen en in sommige zalen in andere Europese steden worden schoolprojecten en familie-concerten al volledig gratis aangeboden. Live muziek en Het Concertgebouw zou toegankelijk moeten zijn voor alle kinderen in Nederland.'

De Courant van Het Concertgebouw Fonds is een uitgave van Het Concertgebouw Fonds. Samenstelling: Paula van den Bosch. Tekst: Gijs de Swarte. Ontwerp: Bettina Zuidmeer. Druk: Proforza.

Stichting Het Concertgebouw Fonds, Concertgebouwplein 10, 1071 LN Amsterdam. E-mail: fonds@concertgebouw.nl, telefoon: 020-573 04 59.

Courant van Het Concertgebouw Fonds

Cees 't Hart volgt Jeroen van der Veer op als bestuursvoorzitter van Het Concertgebouw Fonds

Jeroen van der Veer gaat, en Cees 't Hart neemt het stokje over als bestuursvoorzitter van Het Concertgebouw Fonds. Grote verantwoordelijkheden zijn beide heren, gezien hun imposante carrières, wel gewend. Maar wat maakt Het Concertgebouw voor hen zo bijzonder, hoe vinden ze dat de functie het beste ingevuld kan worden, en vooral ook, wat brengt de toekomst?

Heel graag, zonder al te veel nadenken, ww eerste verbinding met klassieke muziek.

Jeroen van der Veer: 'Mijn ouders hadden een abonnement op het Utrechts Symfonie Orkest. En omdat mijn vader vaak niet kon vanwege zijn werk, moesten ik en mijn broertje dan mee. Een van ons kreeg voor de pauze met wat meer moderne muziek en de ander kreeg na de pauze. Voor de pauze, dat was geluk, want dan wist je dat er niemand thuis was en kon je naar het café.'

Cees 't Hart: 'Ja, dan kom ik ook terug bij mijn jeugd. Ik herinner me dat mijn ouders ons op Paaszondag meenamen om drie uur lang naar de *Matthäus Passion* te luisteren. Dat was destijds een hele zit, met momenten van uiterste verveling, maar achteraf blijkt dat je er toch iets van mee krijgt wat doorwerkt in je latere leven.'

Kunt u terugbalen wanneer en hoe het voor u werkelijk begon te leven?

Jeroen van der Veer: 'Ik kwam in zo'n fase in m'n leven, zeker indertijd als CEO bij Shell, dat het hard werken en reizen was. Tijd om zelf naar een concert te gaan was er vaak niet, maar ik werd wel met enige regelmaat uitgenodigd. En dat klinkt misschien raar, maar ik merkte dat zo'n concert ook een moment van rust en bezinning met zich meebracht. Genieten van de muziek en even loskomen van alles. Dat heeft een mens ook nodig. Zo werd, wat ik in mijn jeugd al had meegekregen, weer meer een onderdeel van m'n leven.'

Lees verder op pagina 2

Nieuwe vleugel dankzij de nalatenschap van het Marianne Brunott Fonds

Eind 2024 ontving HCF de nalatenschap van Marianne Brunott. Wat haar als muzikiefhebster voor ogen stond was het Het Concertgebouw, naar de Steinway-fabriek in Hamburg. Het programma Nieuwsuur zond daar een item over uit. De uitzending van 14 juli is terug te zien op NPO Start (vanaf minuut 24.50). De vleugel is op 28 september in gebruik genomen bij het concert van Gea Zantinge, zakelijk directeur van

Het Concertgebouw, ging met Michel Brandjes en Ehud Loudar, beiden vaste stemmers in Het Concertgebouw, naar de Steinway-fabriek in Hamburg. Het programma Nieuwsuur zond daar een item over uit. De uitzending van 14 juli is terug te zien op NPO Start (vanaf minuut 24.50). De vleugel is op 28 september in gebruik genomen bij het concert van Simon Trpčeski.

Vleugels in Het Concertgebouw schrijven historie. Hier zie je bijvoorbeeld Nina Simone in 1969.

Vervolg van pagina 1

Cees 't Hart: 'Op een gegeven moment ga je je verdiepen in de componisten zelf, hun leven en hun plaats in de geschiedenis. Dat geeft een diepere laag: je begrijpt beter welke emoties ze wilden uitdrukken in een bepaalde periode van hun leven. Voor mij werd dat voor het eerst echt tastbaar bij Mahler. Hoe hij liefde, geluk en verdriet in muziek wist te vangen, dat raakte me diep.'

Jeroen van der Veer: 'Dat doet me aan een concert van de grote Amerikaanse zangeres Jessye Norman denken. Je zag haar zelf zo genieten, en de zaal ging daar helemaal in mee. Ik geloof dat we uiteindelijk een kwartier bleven klappen en toegift na toegift volgde. Dat zijn momenten die je in Het Concertgebouw beleven kan.'

Cees 't Hart: 'Dat herken ik heel goed. Ik nam vorig jaar Kerst twee kleinkinderen mee naar *De Notenkraker*. Ze zaten op van die stoelverhogers, ademloos te kijken, in een zaal die helemaal meeleefde. Voor velen een onvergetelijk moment. Het applaus, de energie – dat bindt iedereen op dat moment.'

Voordat we aan de invulling van de functie en de toekomst toekomen, het begrip 'verbinding' komt vaak terug in gesprekken over Het Concertgebouw. En dat dat ook op maatschappelijk niveau een positieve werking heeft...

Komende events voor Begunstigers van Het Concertgebouw Fonds

Wo 22-10	Besloten repetitie van Simone Lamsma en Jonathan Fournel Begunstigers Fonds 1888, Algemeen Begunstigers, Begunstigers Fonds voor de Kleine Zaal en aangesloten bij de Toegift
Di 04-11	Mahler Diner en aansluitend concert van Batiashvili, Capuçon en Thibaudet Mahler Kringleleden
Vr 14-11	Cecilia Bartoli en Lang Lang Dolf van Gendt en Brahms Kringleleden
Wo 19-11	Sinterklaasconcert Kringleden Young
Wo 26-11	Münchner Philharmoniker samen met Lucas en Arthur Jussen Mahler Kringleleden
Ma 12-01-'26	Het Nieuwjaarsconcert van Het Concertgebouw Fonds Kringleden en Begunstigers Fonds 1888

Cees 't Hart: 'Laat ik het zo zeggen: als je samen in een zaal zit en iedereen geniet van dezelfde muziek, dan ervaar je eerder de overeenkomsten tussen mensen dan de verschillen. En juist dat is van onschatbare waarde. Het Concertgebouw vervult daarmee een belangrijke maatschappelijke rol.'

Jeroen van der Veer: 'En ook daarom ondersteun ik zeker de visie dat we iets moeten bieden aan iedereen die in Nederland belangstelling heeft voor muziek. Of dat nu pop is, of jazz of klassieke muziek. En dat dan zeker niet alleen voor een bevoorrechte laag van de bevolking. Wat dat betreft ben ik echt blij dat het bestuur die inzet als prioriteit ziet. En dat we ons steentje bijdragen met educatie, popprogrammering, de toegangsprijzen, speciaal voor jongeren toegankelijke concerten en nog veel meer.'

In verband met dat steentje bijdragen. U heeft beiden op z'n zachtst gezegd een nogal vol bestaan. Kunt u iets zeggen over uw persoonlijke motieven in relatie tot het bestuursvoorzitterschap. Oftewel, waarom dit doen?

Jeroen van der Veer: 'Ik ben toch echt wel aanhanger van de learn, earn, return-gedachte. Vandaar. En ik ben acht jaar commissaris van Het Concertgebouw geweest en acht jaar bestuursvoorzitter van Het Concertgebouw Fonds. Dus een periode van zo'n zestien jaar. Ook in het bedrijfsleven is het gebruikelijk, dan wel wettelijk verplicht, en bovendien verstandig, dat je op een gegeven moment opstapt. Hoog tijd om het stokje door te geven aan Cees.'

Cees 't Hart: 'Ik bevind me inmiddels ook in de 'return-fase'. Voor mij voelt dit voorzitterschap als een vorm van rentmeesterschap: je mag tijdelijk bijdragen aan iets groters, iets verder bouwen en beschermen. En dan hebben we het niet zomaar over een instelling, maar over het iconische Concertgebouw.'

Jeroen van der Veer: '...Dat zo'n beetje iedereen, dat heb ik steeds weer ervaren, in de wereld kent...'

U heeft al gezegd dat u zich goed kunt vinden in de kijk op de toekomst van de ander. Wat zou u willen benadrukken?

Jeroen van der Veer: 'Dan benadruk ik graag nogmaals het belang van toegankelijkheid voor iedereen. Op dat gebied wordt dus veel gedaan. En als je kijkt naar de komende tientallen jaren, dan hebben we Het Concertgebouw Fonds heel hard nodig. Sponsoring loopt terug, subsidie is niet voldoende en de kosten stijgen. Dus om bij de wereldtop te blijven, moeten er veel meer particuliere middelen en nalatenschappen bij komen. Focus daarop is van belang, waar en hoe het maar kan. Wat ik ook wil benadrukken is hoe fijn het was om met de directie en staf van het gebouw en het fonds al die jaren samen te werken: super gemotiveerde mensen met passie!'

Cees 't Hart: 'Ik sluit sterk aan bij de woorden van Jeroen. Jeroen heeft met de directie en vele anderen Het Concertgebouw Fonds door een moeilijke tijd geloodst. Die periode heeft onderstrept hoe belangrijk de rol van het Fonds is. Onze opdracht als HCF is ervoor te zorgen dat dit huis van muziek ook in de toekomst, van generatie op generatie, zijn betekenis behoudt. Daarvoor is continuïteit nodig van een robuust Concertgebouw Fonds dat gedragen wordt door veel betrokken leden. Daar ga ik me met volle overtuiging voor inzetten.'

Facts & Figures

- Het Concertgebouw bezit 7 concert-vleugels, 2 orkestvleugels en 5 piano's
- Een nieuwe Steinway-vleugel kost ongeveer € 210.000,-
- Het aantal aangeslotenen bij de Toegift, het nalatenschapsprogramma van Het Concertgebouw Fonds bedraagt op dit moment 233
- Het aantal trap treden dat een dirigent of solist bij opkomst in de Grote Zaal moet afdalen is 23
- Er worden minimaal 40 lunchconcerten per jaar gegeven

Jong publiek © Milagro Elstak

'Juist de jongeren een onschatbare waarde bieden' Fonds voor jong publiek

Eind 2024 is het Fonds voor jong publiek opgericht. Doel: voor jong publiek de drempel verlagen om naar Het Concertgebouw te gaan. We spreken Eline Danker, Directeur van Het Concertgebouw Fonds over dit bijzondere initiatief van particuliere begunstigers, de nieuwe series *Classical Highlights* en *Masterpieces Unboxed* die daaruit voortkomen, en waarom het haar zo na aan het hart ligt.

Wat bebelst het Fonds voor jong publiek precies?

'Het Concertgebouw heeft als een van de voornaamste doelstellingen dat het toegankelijk moet zijn. En dat gaat niet alleen over toegankelijkheid voor mensen met een lichamelijke of gehoorbeperking of bijvoorbeeld met een hulphond. Het is veel breder dan dat en betreft toegankelijkheid voor mensen van alle leeftijden en met alle mogelijke achtergronden. Dit nieuwe Fonds dient met nadruk het doel Het Concertgebouw voor jonge mensen meer toegankelijk te maken.'

Waarin vertaalt zich de doelstelling om toegankelijk te zijn bijvoorbeeld?

'Bijvoorbeeld heel mooi in onze educatieprogramma's die volledig gefinancierd worden door Het Concertgebouw Fonds. Echt kenmerkend is het uitgangspunt dat elk kind op een uur rijafstand van Het Concertgebouw, in ieder geval één keer in zijn of haar leven de mogelijkheid moet krijgen een educatieve voorstelling mee te maken.'

Meestal is dat dan in schoolverband. Dat je de kans krijgt om die drempel te nemen als je heel jong bent, is zo belangrijk. Dan krijg je het mee voor de rest van je leven. Dan heb je er het langst plezier van en kun je later het stokje doorgeven. Dat houdt Het Concertgebouw natuurlijk ook voor langere termijn in stand.'

Waarom is Fonds voor jong publiek voor jou speciaal zo belangrijk?

'De oprichters van dit Fonds, Roberto Jongejan en Thera Kosian, hebben een visie waarin ik me perfect kan vinden. Ik was achttien toen ik voor het eerst in Het Concertgebouw kwam. Wist weinig tot niets van klassieke muziek. Maakte een vioolconcert van Mendelssohn mee en was daarna voor m'n leven verkocht. Je hoeft niks geleerd te hebben om van muziek te genieten. Je kunt meteen worden meegenomen en dan krijg je zomaar een onuitputtelijke bron van geluk en levensplezier tot je beschikking. We willen dit Fonds echt heel graag uitbouwen want als je het aan een groep wil doorgeven dan is het wel aan de jeugd.'

Wat wordt ben dan zoal aangeboden?

'Dat aanbod voor kinderen is breed. Denk aan de KleuterSinfonietta, waarin kleuters van heel dichtbij kennismaken met strijkinstrumenten en klassieke muziek. Ik denk nu ook even aan Workshops Componeren en aan de gratis

De popprogrammering speelt natuurlijk ook een rol bij het betrekken van jongeren bij Het Concertgebouw.

'Uiteraard. Daarin brengen we de mondiale voorlopers en trendsetters in de popmuziek en omarmen ook volledig het meer toegankelijke repertoire; van meezingen en 'Geef mij maar Amsterdam', tot en met filmmuziek.'

En dan zijn er nu – heel bijzonder – de Classical Highlights die perfect op het doel van het Fonds voor jong publiek aansluiten.

'*Classical Highlights* is er speciaal voor een jong en nieuw publiek dat nieuwsgierig is naar klassieke muziek, maar tot nu toe nog niet de stap naar de concertzaal heeft gezet. Het draait om de bekende klassieke hoogtepunten, uitgevoerd door musici van wereldklasse. De setting is informeel, de voertaal Engels, en het wordt gerepresenteerd door Camiel Jansen, die de gave heeft om een event echt tot leven te brengen. Eén uur lang meeslepende muziek, met de gelegenheid om voor én na afloop een drankje te drinken. Hiermee wordt echt een brug geslagen naar andere generaties.'

Masterpieces Unboxed is ook nieuw en voor jong publiek dat wel al wat ervaring met klassieke muziek heeft.

'Ja, inderdaad, jong publiek dat al eens een klassiek concert heeft bezocht en er daardoor al wat dieper wil induiken. Meesterwerken zoals bijvoorbeeld Schuberts *Der Tod und das Mädchen* worden gebracht. Er is een host die het publiek meeneemt, duiding verzorgt, wendingen en details aanstipt, inspiratiebronnen benoemt. En natuurlijk worden die meesterwerken ook weer volledig uitgevoerd door topmusici. Misschien klinkt het wat hoogdravend maar we kunnen hen met z'n allen een onschatbare waarde bieden, waar jongeren zoals ik vroeger misschien wel geen idee van hebben. Ik geloof niet dat ik overdrijf als ik zeg dat het Fonds voor jong publiek bij uitstek een fonds voor de toekomst is.'

KCC winnaar 2019 Nikola Meeuwsen schrijft geschiedenis

Nikola Meeuwsen © Simon van Boxtel

Het is alweer een paar maanden geleden maar belangrijk genoeg om toch te vermelden. Op zondag 1 juni werd Nikola Meeuwsen de eerste Nederlandse winnaar ooit van het Koningin Elisabeth Concours! Wij volgen Nikola al jaren, sinds hij in 2014 Het Koninklijk Concertgebouw Concours won (mogelijk

gemaakt door de VandenBroek Foundation) en in 2019 de Young Talent Award van Het Concertgebouw. Je zou dus kunnen zeggen dat hij in zekere zin opgroeide binnen de muren van Het Concertgebouw. Nikola staat dit seizoen op 19 en 26 oktober op het podium van de Grote Zaal.

Begunstigers HCF maakten gratis toegang tot Vondelparkpaviljoen mogelijk

Het Mahler Festival in mei jongstleden was een groot succes. We bedanken nogmaals alle particulieren en fondsen die dit festival mogelijk hebben gemaakt en bezoekers gratis in het Vondelpaviljoen hebben laten meegenieten.

De Zing-Cirkel Concertgebouw

Deze meezing-pilot in 2024 in Het Concertgebouw voor mensen met hersenziekten of -beschadigingen krijgt definitief een vervolg! De pilot was een groot succes; deelnemers gaven aan zich weer onderdeel van het culturele leven te voelen en veel plezier te beleven aan het samen zingen met anderen en met hun mantelzorgers. Veel aanwezigen stapten gedurende het zingen uit hun isolement en voelden zich, velen na jaren trouw bezoeker te zijn geweest, weer zó welkom in 'hun' Concertgebouw.

De Zing-Cirkel wordt geleid door Maartje de Lint, klassiek geschoold operazangeres, ook initiatiefneemster van Zingen in de Zorg. Maartje: 'Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat zingen de hersenen stimuleert, de hippocampus activeert en de aanmaak van dopamine, serotonine en oxytocine bevordert en de algehele gezondheid stimuleert. Zingen versterkt het brein, bevordert neuroplasticiteit en helpt mensen hun eigen potentieel terug te vinden.'

Wij zagen hoe mensen opleefden en zich weer gehoord en gezien voelden. Daarom wordt de Zing-Cirkel wordt in het nieuwe seizoen zelfs maandelijks aangeboden, zie de site concertgebouw.nl/concerten/14285649-zing-cirkel-concertgebouw.

Maartje de Lint © Kirsten Nijbof

I.v.m. Amsterdam 750 worden dit seizoen vooral Amsterdamse klassiekers gezongen. Frénk van der Linden maakte i.s.m. omroep MAX een mooie documentaire over de Zing-Cirkel Concertgebouw. Deze is op 18 september uitgezonden. Bekijk de documentaire hier: zingenindezorg.nl/muziekmedicijn.

The Cavern Beatles © Margot de Heide

Tweënhalf jaar is Jelte Heringa nu voor Het Concertgebouw bezig het met de pop- en jazzprogrammering. En hij heeft, wat hij noemt, de 'subtiliteiten van het spel' stevig in de vingers. 'Elk concert in deze zalen is in potentie een unieke wereldgebeurtenis. Dat moeten we met z'n allen blijven koesteren... en waarmaken.'

Pop- en jazzprogrammering... hoe bepaal je je keuzen?

'Een van de uitgangspunten die ik hanteer is dat je als programmeur niet per definitie van je eigen smaak moet uitgaan. Een zekere signatuur ontwikkelen is essentieel maar voor mij spelen bijvoorbeeld de zalen daarbij een grote rol. Je hebt hier in Het Concertgebouw wat dat betreft uniek gereedschap, als ik het zo mag noemen.'

De rol van de zalen, kun je dat verduidelijken?

'Die zijn mondiaal uniek als het gaat om de akoestiek in de eerste plaats. En uniek voor wat betreft de mate van intimiteit. Van de Koorzaal waar honderddertig mensen in kunnen tot en met de grote zaal, geschikt voor zo'n tweeduizend bezoekers, die als de stoelen eruit zijn tot een soort Paradiso of TivoliVredenburg omgevormd kan worden. Je kan zonder meer zeggen dat Het Concertgebouw en de zalen en alles wat dat biedt, mee programmeert.'

Graag wat dat betreft een kijkje in de keuken van de programmeur...

'Ja, het is superinteressant ook. In dit gebouw en deze zalen kunnen spelen is voor veel muzikanten een droom. Dus dat brengt een zeker gewicht met zich mee. Natuurlijk geven we jong talent graag een kans, dat is een basisprincipe. Dus als een boekingskantoor daarmee komt, staan we daar voor open. Alleen kan je dan bijvoorbeeld ook wat flexibiliteit vragen als het gaat om wereldsterren met een strak gepland tourschema. Dat is het spel. Wat ik zeggen wil, met Het Concertgebouw als factor heb je als programmeur een behoorlijk steuntje in de rug.'

Heb je daar een praktijkvoorbeeld van?

'Talloze. Denk aan de Braziliaanse singer-songwriter Rodrigo Amarante, bij het grote publiek het meest bekend van de titelsong die hij schreef en zong voor de Netflix-serie Narcos. Helemaal vol is hij van de ambiance in Het Concertgebouw en de Kleine Zaal in het bijzonder. Of neem Bill Laurance en Michael League van de band Snarky Puppy, lyrisch over het geluid in de Kleine Zaal. Willen maar al te graag terugkomen, en geven dat natuurlijk ook door aan andere artiesten.'

Je kan zeggen dat Het Concertgebouw en alles wat het biedt, meeprogrammeert

Het gebouw, de verschillende zalen, de artiesten, de boekers, zoals je het programmeren schetst, doet het aan als een dynamisch gezelschapsspel.

'In alle opzichten. Om nog maar eens iets te noemen, acts die het voor een belangrijk deel van de attitude en de energie moeten hebben, komen in een omgeving terecht waar muzikale nuance juist vrij spel heeft. Wat doen we daarmee? Neem de Nederlandse band DeWolff, die psychedelische retro rock speelt. Daar praat je dan mee. Hebben jullie nagedacht over de mate van akoestische verfijning die je in de grote zaal gaat beleven? In hun geval werkt dat dan juist goed omdat ze ook nog beschikken over geweldige instrumentbeheersing en de nodige subtiliteit in het spel weten te leggen.'

Wat is, naast een zekere publieksbehoefte bevreemden, je voornaamste doel?

'Inspelen op de publieksbehoefte is essentieel. André Hazes Junior sluit hier in december zijn tournee af. Ge-wel-dig. Zijn vader heeft hier in 1982 een legendarisch concert gegeven. Dus daarmee komt van alles samen, voor Hazes, voor het publiek, voor Het Concertgebouw. Dat staat monetair als een huis, en ook daar bestaan we van en voor. Tegelijkertijd is er dan zo iemand als Latanya Alberto; een Amsterdamse soul en jazz zangeres en een geweldig talent. Die staat dan eerst in de Koorzaal maar als haar album

binnenkort uitkomt, komt ze zeker terug in de Kleine Zaal. En ze gaat over een paar jaar de Grote Zaal uitverkopen. Daar zetten we gewoon op in. Dat is dan weer een investering in nieuw talent dat kan doorgroeiën.'

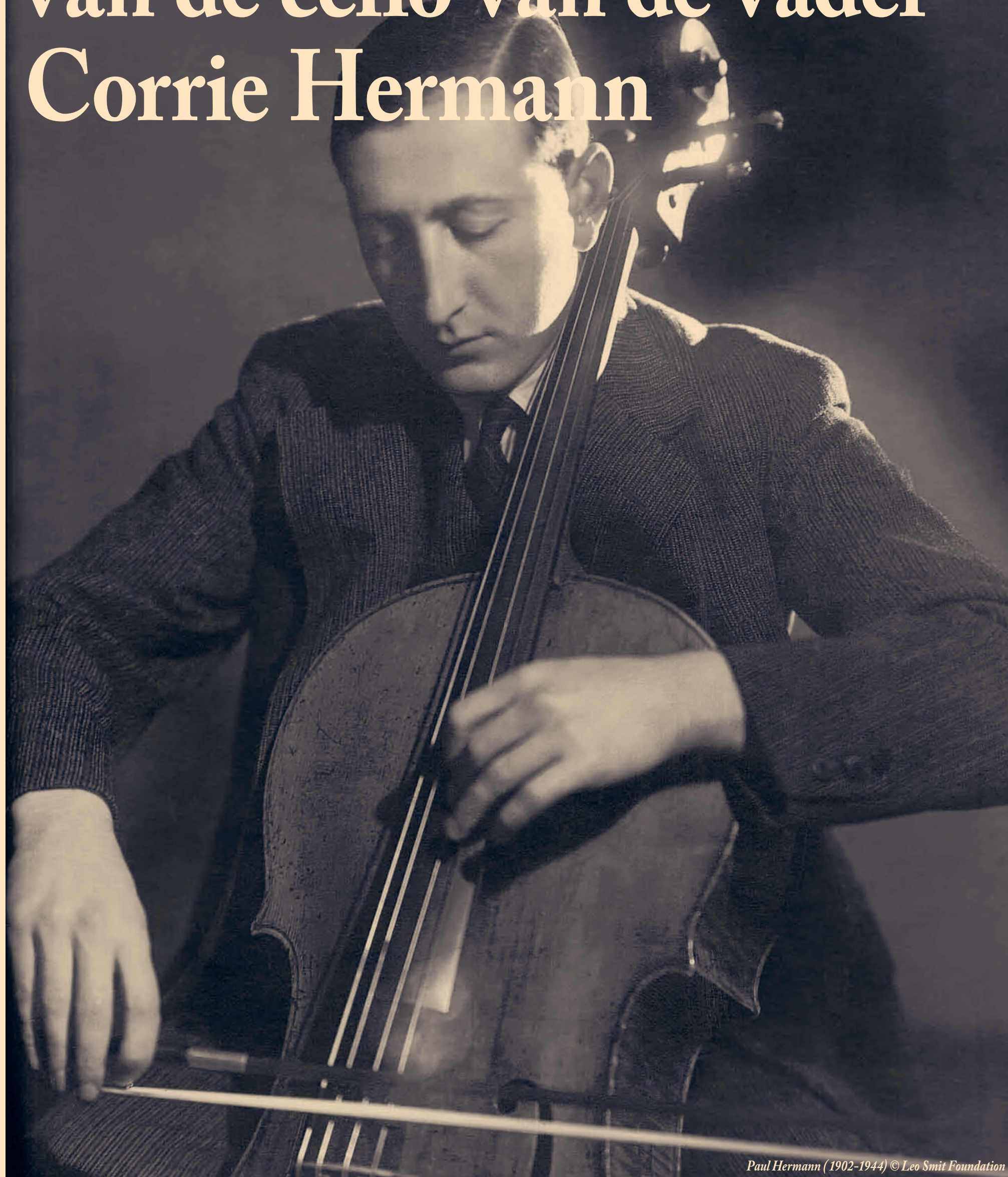
Onderdeel van 'het spel'?

'Ja. En daarmee doet Het Concertgebouw precies waarvoor het is opgericht. Mensen laten genieten van muziek. Maar ook een onafhankelijke stimulerende kracht zijn binnen de cultuur. Daarin moeten we blijven investeren. Meer dan ooit van groot belang dat we dat met z'n allen blijven koesteren en in stand houden.'

Jelte Heringa © Eduardus Lee

Het wonderlijke verhaal van de cello van de vader Corrie Hermann

Paul Hermann (1902-1944) © Leo Smit Foundation

Afgelopen voorjaar was Corrie (Cornelia) Hermann (1932) wereldwijd in het nieuws, omdat de cello van haar door de nazi's vermoorde vader was getraceerd. Een uniek moment in een bijzonder leven, waarin ook haar steun aan het Fonds voor de Kleine Zaal een veelzeggende rol vervult.

Beknopte CV

Artsexamen 1959 afgestudeerd, Arts maatschappij en gezondheid, directeur GGD en van 1998-2002 lid Tweede Kamer voor GroenLinks, Oprichtster Paul Hermann Fonds dat jonge cellisten steunt, Al twintig jaar donateur Fonds voor de Kleine Zaal.

'Een prachtige samenloop van omstandigheden', zo noemt ze het verhaal van haar vader en de verloren gewaande cello. We zitten in de gezellig ingerichte huiskamer in Castricum; veel hout, antieke meubels, een zwarte vleugel. Koffie staat. Koekjes en nootjes ook. Over haar relatie tot Het Concertgebouw praat ze graag maar eerst, de cello... 'Mijn vader Paul Hermann, was cellist en componist, van afkomst Hongaars. Hij trad overal in Europa op en is vermoord door de nazi's. We weten niet precies wat er gebeurd is. Wel dat zijn cello uiteindelijk uit zicht is geraakt. Totdat musicoloog Kate Kennedy in 2024 het boek publiceerde *Cello, A Journey Through Silence to Sound*. Dat boek gaat ook over mijn vader en er staat een foto in van hem met de cello. Kate ontdekte dat er een inscriptie stond op het instrument, 'Ego anima musicae sum'. Wat je kan vertalen als, 'Ik ben de ziel van de muziek'. Ze lanceerde verschillende oproepen. Iemand herkende de inscriptie. De cello bleek in het bezit te zijn van het conservatorium in Düsseldorf en gebruikt te worden door een cellist uit Australië die er alleszins voor openstond om mee te werken en het verhaal groter te maken. Uiteindelijk werd ik onder meer uitgenodigd om naar een concert met de cello te komen in Wigmore Hall in London waar mijn vader zo'n honderd jaar geleden ook had opgetreden.'

En daarna om het Europees parlement toe te spreken tijdens de holocaust herdenking.

'Ja, dat kwam er ook allemaal bij. Toen ik sprak stond de cello daar ook als een soort aandachtspunt in het midden. Ik moet wel zeggen, het was een mooie manier om het hele verhaal rond te maken.'

Uw jeugd, wat er gebeurd is, is redelijk goed te vinden online, dus ik hoop dat u het niet vervelend vindt als ik het benoem.

'Nee hoor.'

Ook uw moeder is ook op jonge leeftijd overleden.

Hoe hebben de gebeurtenissen die nadrukkelijk sociale component van uw werkzame leven bepaald?

'Ik ben door mijn jonge tante en mijn grootouders opgevoed. Mijn grootvader was professor en botanicus en nogal een voorloper op het gebied van natuurbescherming. Hij werd bewogen door het beschermen van alles wat weerloos is. En daarnaast leefde hij bij het credo, noblesse oblige. Laat je nooit voorstaan op afkomst, op geld, een bevoorrechte positie, talent of wat dan ook. Dat is wel bepalend geweest. Ook werd je vroeger als vrouwelijke arts met kinderen al snel naar de sociale kant van het vak gedirigeerd. Chirurgie, daar kwam je niet tussen, psychiatrie lag ook moeilijk. Later, in de jaren tachtig, werd die sociale component en specialisatie op zich. In die zin had ik de tijd tegen en mee.'

En de liefde voor de muziek en Het Concertgebouw, hoe kwam dat in uw leven?

'Mijn tante studeerde piano op het conservatorium in Amsterdam. Dus als ik in bed lag hoorde ik haar spelen en dat vond ik helemaal geweldig. En wat ook uitermate grote indruk maakte was dat zij, als ze terugkwam altijd een koekje voor me meenam dat gewikkeld was in een papertje waarop Het Concertgebouw te zien was. Wij woonden in Amersfoort en Amsterdam, en Het Concertgebouw... dat werd iets groots in mijn gedachten en dat bleek het later natuurlijk ook te zijn.'

U bent al twintig jaar begunstiger van het Fonds voor de Kleine Zaal. Gezien uw betrokken leven is dat misschien best logisch.

Maar toch even, waarom?

'Daar heb ik in aanloop naar dit interview nog eens over nagedacht. Het Concertgebouw is een privaat initiatief geweest, het resultaat van een groep mensen die bij elkaar kwamen en zeiden, zoiets moet aardevol. En er zit ook een flink deel onbeschaamd eigenbelang bij...

Daar ben ik benieuwd naar.

'Ik hou erg van cello muziek. Zo hoorde ik gisteren in de Kleine Zaal het *Pianotrio in D groot* van Beethoven met een mooie

cellopartij. Dat heb ik al heel vaak gehoord en iedere keer is het weer prachtig. Maar in Het Concertgebouw is alles zo goed geregeld, van het reserveren van je plaats tot en met het bezoek, de ontvangst, de foyer. Het is gewoon een heel goede organisatie die alles simpel en prettig maakt. Het is iedere keer weer een soort thuiskomen.'

U lijkt me nogal een nuchter mens maar...

'Dat klopt inderdaad nogal. Maar ga vooral verder... Ach, ik weet ook wel wat u wilt vragen. Laat ik het verwoorden, cellomuziek heeft zeker ook met de nagedachtenis aan mijn vader te maken. En wat het ook is, zijn cello is gebouwd in 1730. Dat instrument heeft een lange geschiedenis. Er zijn zoveel manieren waarop die er niet meer had kunnen zijn. Zoiets gaat ook op voor Het Concertgebouw, voor de Kleine Zaal. Het is zo mooi dat wij mensen zoiets kunnen bewerkstelligen. Dat verdient prolongatie... en bescherming.'

In het Herdenkingsconcert op 4 mei 2026 van Entrée (de zelfstandige jongerenafdeling binnen de Vereniging Vrienden) doet Corrie haar verhaal en wordt de cello van Paul Hermann bespeeld.

Corrie Hermann in het Europees Parlement © Pietro Naj-Oleari